

Cvetinomirski :

ZGODBA O DEŽNIKU.

Takó se je torej zgodilo! Sklenil sem, da to opišem zdaj na svoja stara leta. Zgodbo o dežniku.

Koblarjev Jernej je bil edini sin bajtarja Koblarja. Živel je daleč od vasi, v temáčni gošči širnih gozdov pod Kumom. Matere že ni imel več; umrla mu je pred šestimi leti za jetiko. Ker je rasel Jernej sredi goščave, sredi podmagolniških gozdov, ki so mnogokrat bučno vršali, ni prišel kdové kolikrat v dotiko z ljudmi; prav tako pa tudi njegov oče ne. Obadva sta živela kakor ločena od sveta, kakor dva puščavnika v pušči. Oče je bil že sila star in bradat; skoro do pasa mu je segala široka, metli podobna, vejnata in košata brada. Brki so mu bili pa dolgi in gosti, da so mu segali še daleč preko ušes. Tih in mrk je bil; malokdaj je govoril. Fant Jernej je bil pa živahen; petnajst let mu je šele bilo. Toda človek bi mu jih bil prisodil dvajset — tako je bil krepko razvitega života. Edino kozo Črnko je pasel dan za dnem na solnčnem pašniku vrh Magolnika. Ukal in peč je ter se razgovarjal s svojimi najboljšimi prijatelji — ptiči. Mnogokrat pa je zablodil po cele popoldneve širom prostranega pašnika. Hodil sèm, hodil tja, na desno in na levo, in kdo vé kaj premišljeval. Kar same od sebe so se mu izgubljale misli v sivo daljavo . . . Človek bi iztegnil vrhu Magolnika roké vsaksebi in bi hitel s svojimi mislimi po hribu navzdol in bi se skrnil v nemirno morje gozdov in gošč, ki se raztezajo noter do doline in po dolini naprej še kdo védi kam v daljne, neznane, temne kraje . . . Tako je premišljeval včasih Jernej in je strmel pódse na gozdove.

Bilo je toplega spomladanskega večera, ko je prignal Jernej svojo Črnko s hriba domov. Segnal jo je v hlev in zapahnil z oprezno rokó široka vrata — »da bo bolj varno!« si je dél natihem. Nato se je pa ročno zasuknil in odhitel k bajti. Toda bajta je bila zaprta. Vsa okna temna, dimnik na slamnati strehi nenavadno skrivnosten. Jernej je dolgo ogledoval dimnik, in zdelo se mu je, da sikajo iz njega v strogih črtah temni plameni, pomešani z rdečimi kroglicami, ki se menjavajo tudi z zlatimi gumbi. Pa je še enkrat pristopil k durim in pritisnil oprezno na kljuko. Vse zastonj — duri so bile zaklenjene.

»Zaklenil se je oče, revež, in zdaj spi!« je dirnilo Jerneja tako hladno po udih, da je zadržetal za hip.

Približal se je zopet oknu; povzpел se na prste in pogledal skozi ozko odprtino med črno zaveso in oknico. Tema je bila v sobi, neprodirna tema kakor v rogu. Jernej je napenjal zenico, da bi razložil vsaj

peč v kotu. Pa vse zastonj. Prav ničesar se ni dalo opaziti; še velika hrastova miza ne. Samo v najbolj skritem kotu, pod čelešnikom — samo tam in nikjer drugje — tako se je zdelo Jerneju — se je svetilo dvoje krvavordečih oči. Ogenj teh oči je bil plapolajoč in nemiren in je od časa do časa pojemał . . .

»Morda škrat sam!« se je zgrozil Jernej in omahnil.

Skoraj strah je bilo Jerneja. Odšel je prožnih, skočnih korakov po prijazni, z drobnim, belim peskom posuti stezi mimo bajte in mimo hleva, pa je došel do mahovitega prostora pod visoko košato smreko, ki je stala bolj osamljena sredi gošče.

»Kam je izginil oče?« se je vprašal ves začuden. »Še vsak večer je bil doma; na klopici pred bajto je sedeval zvečer, kadarkoli sem pripeljal kozo Črnko s hriba domov . . . Zdaj ga pa ni? Ali ga morda več ne bo? . . .«

V tem premišljevanju je legel vznak na mah pod smreko in si je podložil z rokami kodrasto glavo. Kodre je pa imel Jernej nadvse bujne in lepe; viseli so mu kakor svetli valovi še daleč preko tilnika na ramena in na hrbet. Bolj je bil podoben devojki kakor fantu. Oči je imel velike in temne, ustnice široke, kakor od cinobra. Lica kakor dvoje svežih jabolok; obrvi pa poševno izrastle kakor Japonke.

Na smreko je tedaj priletel kos, sedel na vršiček in glasno zažvižgal.

»Le poj, kos!« ga je pohvalil Jernej in se mu nasmehnil kakor otroku.

Kos se ubogal in je požvižgaval dalje.

Jernej je pa ležal na mahu kakor ubit in je poslušal ptičje petje. Otožni so bili ti glasovi in mili, kakor da igra kdo na gosli ali na citre.

Polumrak je že dremal nad goščavo in nad gozdovi, tako da je razločil Jernej iz daljave samo temne obrise bajte in hleva. Zdelo se mu je, da čuje tudi meketanje kože Črnke. Kakor v skrivnosten pajčolan je bilo zavito samotno domovje; posebno dimnik je čepel kakor hudi duh na slamnati strehi. Toda tudi temna okna so bila mrka in osorna, kakor da prebivajo za njimi črni, veliki mački z zelenimi očmi . . .

»Izmed vseh ptičev je kos najlepši in tudi najlepše poje!« je presodil Jernej v hipnem pomisleku. In še bolj pazno je poslušal žvižganje z visokega vršiča.

Pa ležanja je bil kmalu sit. Dvignil se je in je sedel na mehki mah tako udobno kakor kralj na prestol. Srce mu je vriskalo in pelo, in bilo mu je, kakor da je na imenitni svatbi. Sam ženin presrečen, ki mu čestita vse omizje . . .

»Saj sem vesel in ne žalosten!« je hipoma spoznal. »Še malo manjka pa pričnem plesati, kakor da mi igra na harmoniko Kurent sam.« Moježa očeta pa le ni od nikoder —! Jokati bi se moral, jokati, pa ne smejeti in misliti na ples ob taki uri, trpljenja polni . . .«

Vstal je in se ozrl naokrog.

»Oče!« je zaklical v mračni gozd.

Odgovora pa ni bilo od nikoder.

Jernej je onemel.

»Oče! Ste?« je vprašal še enkrat z gromkim glasom v goščo.

Odgovor — gluha tišina.

Jernej se je vendar pomiril.

»Očeta še ni —! Pa morda še pridejo . . . kako sem pač neumen da se tako bojim in trepečem! . . . Znabiti so šli v trg in se vrnejo šele pozno ponoči . . . Lahko je to — zakaj se nisem spomnil tega že prej?« Potolažil se je.

Ozrl se je na smreko.

»Kar poj še, kos, poj še!« je rekel ptiču na smreki.

Zlatokljuni pevec je žgolel naprej.

Iz polmraka se je tedaj prikazala pisana šoja. Jernejeva velika prijateljica — znanka še izza mladih dni. V smešnem poletu se je spustila iznad gozda nizko k zemlji, da gre spat. Jernej je imel šojo nadvse rad. Saj je imela takó krasno perje in je grčála takó prijazno, po otročje . . .

»Šoja, šojka! Spat se spravi!« je stopil Jernej tihih korakov proti nji. Šoja je še bolj zaščála in zletela v goščo.

»Spat je šla; ubogala me je!« se je razveselil Jernej. —

Kos na smreki je pa le še zvižgal svoje otožne . . . Zdajpazdaj je zategnil s cvilečim glasom, da bi napravil neskladen konec svojim pesmim. Toda njegovih otožnih pesmi ni bilo kmalu konec — lajna je drdrala naprej, vedno z istim začetkom, vedno z istim svršetkom.

Jernej se je oddaljil od smreke. Šel je s tihimi koraki navzdol proti domu. Roke je imel prekrizane na hrbtu, glavo upognjeno na prsi kakor sedemdesetleten starec.

Tikoma bajte je obstal. Završelo je nad njim rezko, mrko. Ozrl se je Jernej. Zapazil je nad seboj jato srak. Frfotale so okrog dimnika kakor zlokobne vešče iz močvirja. Pa niso dolgo frfotale. Prav kmalu so zvihrale v goščo — jezične lisoperke, nepoboljšljive jezičnice.

»Jezičnice jezične!« se je razjezil Jernej že takoj v prvem hipu, ko je zagledal te srake nad bajto. »Kako ti ta spak vrši in dela vrišč . . . Hentajte no!«

Sklonil se je globoko do tal. Pobral je okrogel kamen in ga zalučal v močnem zamahu za srakami, ki so bile že na poletu proti gošči. Pri tem je imel pa srečo. Eno izmed srak je le zadel.

Telebila je na tla. Jernej jo je pobral in si jo je dejal v naročje kakor mati otroka.

»Sraka, sračica!« jo je pobožal po glavi in po perutnicah. —

{Konec prihodnjic.}

